

تأثیر حضور طالقانی در کاندیداتوری ریاست جمهوری دیده می شود

برای کاندیداتوری حضور پیدا کرد. حرف های نستجیده و مخالفت های شدیدی بدون اینکه هدف کارش را بدانند، وجود داشت. برای شرکت کاملاً مصمم بود و نیت و هدفش چیزی فرای آنچه دیگران می پنداشتند، بود. انتخاب شدن برای ریاست جمهوری برایش مهم نبود زیرا آخرین باری که شرکت کرد از نظر جسمی بسیار ضعیف بود. انجام این کار برایش یک هدف بود.

تأثیر اقدام او در سال های پیش، امروز دیده می شود. به گونه ای که کدخدایی شاید در عمل این مهم را نپذیرفته است اما حداقل موضوع حضور زنان در کاندیداتوری ریاست جمهوری را بازگو کرده است.

اعظم طالقانی، برای حضور در انتخابات به قم می رفت و از مراجع کسب تکلیف می کرد، نه اینکه از آنها بپرسد شرکت کند یا خیر، بلکه تنها دلیل رفتنش این بود که می خواست به آنها اثبات کند تناقض و تضادی بین زنها و مردها وجود ندارد. ریاست جمهوری را برای هر مقام دیگری خانم ها نیز می توانند شرکت کنند. این عمل او بسیار تأثیرگذار بود که امروز نتایج آن را می بینیم و شاید سال های بعد حتی زنان بتوانند رییس جمهور شوند.

نظر شما در مورد صحبت کدخدایی و حضور بانوان به عنوان کاندیدا در انتخابات ۱۴۰۰ چیست؟

نیت خوانی نمی کنم اما امیدوارم که سد موجود برای ریاست جمهوری زنان بشکند. انتخابات ۱۴۰۰ به دلیل جریاناتی که در انتخابات مجلس به وجود آمد و تعداد شرکت کنندگان قابل قبول نبودند به طور ملموس تغییر کرده و کاهش یافته است.

باید انگیزه ای در جامعه ایجاد شود. حاکمیت هم در عمل نشان دهد که برای نیمی از جمعیت این کشور تغییراتی را ایجاد خواهد کرد ولی در هر صورت اگر این مورد در انتخابات امسال یا چند سال آینده اعمال شود حداقل برای خانم های آینده راهی پیش رو خواهد بود.

آیا شما به عنوان یک بانو، از کاندیدای خانم اصولگرا یا اصلاح طلب حمایت می کنید؟

شایسته سالاری را ترجیح می دهم. نمی توانم بگویم در این انتخابات شرکت خواهم کرد یا خیر. این یک بحث دیگر است زیرا زمان آن نرسیده است که بخواهم در موردش صحبت کنیم. در موارد سیاسی باید ها و نباید ها به دلیل موقعیت ها تغییر می کند فقط به خاطر این که کاندیدا خانم است رای نمی دهم. به نظر من جامعه ما بیش از این تحمل آزمون و خطا را پیرامون ریاست جمهوری ندارد. البته این به معنای ناتوانی زنان در ریاست جمهوری نیست. خانم ها توان کارهای بزرگ را دارند. البته که خانم ها دید مثبت تری نسبت به آقایان دارند و تجربه خیلی از کشورها می تواند برای ما تجربه خوبی باشد. زیرا در کشور، خانم های بسیار موفقی را می بینیم. حتی در مورد بیماری کرونا که نشان دهنده برنامه همه دولت هاست. صرفاً کسی را چون خانم است انتخاب نمی کنم. اگر در انتخابات شرکت کنم وزنه شایسته سالاری را در نظر می گیرم.

خاطره یا خصوصیت برجسته ای از اعظم طالقانی دارید؟

مرور خاطرات برای من به عنوان عروس خانواده که با او خاطرات زیادی دارم، خیلی سخت است. رابطه ما صمیمی بود و در کنارش آرامش بسیاری داشتم. همیشه می گفتم؛ هر جایی که با شما می روم برای من تجربه سیاسی بسیار خوبی بود. یکی از ویژگی های بسیار بارز او خوش اخلاقی بود. سهل گیر و کمک به مردم برایش در اولویت بود. یادم می آید زمانی که از نظر جسمی ضعیف شده بود، پرستاری اهل افغانستان داشت. شوهر پرستار، او را آزار می داد. اعظم طالقانی به پرستارش کمک کرد تا به کشورش بازگردد با اینکه بسیار به حضورش احتیاج داشت. به طور کلی همیشه و در همه حال به فکر مردم بود.

طالقانی نخستین زنی است که خود را نامزد ریاست جمهوری در ایران کرد. او به رغم بیماری اش، در سال ۱۳۷۶ نامزد انتخابات ریاست جمهوری ایران شده بود. به گفته خودش؛ برای آزمایش قانون اساسی؛ هیچ دلیلی وجود ندارد که یک زن نتواند نامزد انتخابات شود.

در سالگرد درگذشت او با زهره امانی - عروس خانم اعظم طالقانی به گفتگو نشستیم که چکیده ای از آن را می خوانید.

به عنوان یک فعال سیاسی خانم، دیدگاه تان را چقدر نزدیک به خانم طالقانی می بینید؟

با اعظم طالقانی ۴۰ سال زندگی کردم. رابطه خانوادگی داشتیم. بسیار خوب او را می شناسم. برخی مواقع همراهش در کنفرانس های بین المللی شرکت می کردم. هم و غمش و البته بزرگترین دغدغه ای که داشت، مسائل زنان بود. از مسائل خرد تا مسائل عمده زنان، بحث تغییر قانون و قانون گذاری در این زمینه برایش اهمیت بسیاری داشت.

او مذهبی و قرآن پژوه بود. می توان گفت؛ با قرآن زندگی کرده بود. همیشه تلاش می کرد که تغییر و تحولی در قوانین با هیچ یک از آیات قرآن و شریعت تضاد و مغایرتی نداشته باشد.

تلاش می کرد اثبات کند، تغییرات تضادی هم در قانون می تواند صورت گیرد. سعی می کرد به این تغییرات کمک کند.

با مشکلات زنان آشنا بود. ارتباطش با پایین ترین سطح جامعه زیاد بود. مشکلاتی را که زنان با آن دست پنجه نرم کرده بودند را به خوبی درک می کرد. از نگاه زنان قشر ضعیف، به مشکلات نگاه می کرد. به همین دلیل، کمک و تلاشش بی وقفه و صادقانه بود. کمک هایش را هم از نظر فکری و هم عملی انجام می داد.

موسسه ای برای کمک به تغییر قانون گذاری و تأثیر در سیاست و سیاست گذاری ایجاد کرد. همچنین یک تعاونی برای زنان سرپرست خانوار و خانم هایی که می توانستند توانمند شوند و مشکلات شان را خودشان حل کنند، ایجاد کرد. حدود ۳۰ سال پیش با کمک و حمایت سازمان ملل توانست، این تعاونی را راه اندازی کند. در این تعاونی زنان آموزش خیاطی می دیدند. در حقیقت کار تعاونی تولیدی بود و بعدها خود خانم ها کارگاه خیاطی راه اندازی کردند و تا این اندازه می توانستند توانمند شوند. هم و غمش در راستای توانمندسازی زنان بود. این بخش کوچکی از فعالیت ها عملی او بود و همه آنها را به چشم دیدیم.

برایش مهم بود که از نظر فکری، هم خانم ها آموزش ببینند. در این زمینه کلاس های قرآنی برگزار می کرد که البته عنوان معلم را روی خودش نمی گذاشت. اصرار داشت، همه با هم مشارکت کنند و خانم ها یک فهم جمعی پیدا کنند. از نظر فکری نیز آنها را توانمند می کرد. تجربیاتش در سازمان ملل را در موسسه برای خانم ها بازگو می کرد.

مسافرت هایی برای حقوق بشر روی تصمیماتش تأثیرگذار بود. به عنوان یک زن مسلمان در این سفرها و جلسات شرکت می کرد. در سه سفر همراهش بودم و به عنوان یک گروه شیعه در کنفرانس ادیان و صلح دو یا سه کشور مانند اردن و ژاپن و سفر به آفریقای جنوبی برای حقوق زنان شرکت کرده بودیم.

کاندیداتوری او بر روی رجل سیاسی در انتخابات ریاست جمهوری چه تأثیری داشت؟

هر رویدادی اگر در زمان خودش اثر و یا حتی نشانی از موفقیت نداشته باشد، سال ها بعد به طور قطع تأثیر خود را خواهد گذاشت. او در این اقدام شجاعانه با مخالفت های بسیاری روبرو بود. آخرین بار با تمام مشکلات جسمی که داشت

♦ زهره عبدلی

برای حضور در انتخابات به قم می رفت و از مراجع کسب تکلیف می کرد، نه اینکه از آنها بپرسد شرکت کند یا خیر، بلکه تنها دلیل رفتنش این بود که می خواست به آنها اثبات کند تناقض و تضادی بین زنها و مردها وجود ندارد. ریاست جمهوری یا برای هر مقام دیگری خانم ها نیز می توانند شرکت کنند.